

Yttrande av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Sammanhållningspolitikens framtid under tiden efter 2020**(förberedande yttrande)**

(2019/C 228/07)

Föredragande: **Stefano MALLIA**Medföredragande: **Ioannis VARDAKASTANIS**

Remisser	Rådet – Rumäniens ordförandeskap, 20.9.2018 Skrivelse från Victor Negrescu, Rumäniens biträdande minister med ansvar för EU-frågor
Rättslig grund	Artikel 304 i EUF-fördraget
Ansvarig facksektion	Facksektionen för Ekonomiska och monetära unionen, ekonomisk och social sammanhållning
Antagande av facksektionen	8.3.2019
Antagande vid plenarsessionen	20.3.2019
Plenarsession nr	542
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	71/0/1

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 EESK anser att sammanhållningspolitiken utgör grundpelaren när det gäller att föra EU närmare medborgarna samt minska skillnaderna mellan EU:s regioner och ojämlikheterna mellan människor. EESK är av den bestämda uppfattningen att förslaget om att minska storleken på sammanhållningsbudgeten för perioden 2021–2027 är oacceptabelt.

1.2 EESK anser att det behövs en ny ambitiös och tydlig europeisk strategi som är förenlig med FN:s Agenda 2030 och målen för hållbar utveckling och som har en stark samordningsmekanism som kan garantera en stabil kontinuitet mellan de olika politiska cyklerna. Sammanhållningspolitiken måste vara en integrerad del av denna ambitiösa strategi, och därför måste sammanhållningspolitiken själv utvecklas på ett sådant sätt att de nödvändiga verktygen finns för att bemöta framtidsutmaningar såsom klimatförändringar, utnyttja ny teknik, förbättra konkurrenskraften och hantera övergången till hållbar utveckling samtidigt som man skapar arbetstillfällen av hög kvalitet.

1.3 Det är viktigt att vi när vi inleder det välbehövliga arbetet med att framtidssäkra sammanhållningspolitiken inte glömmer bort dagens utmaningar, som fortsätter att kraftigt påverka samhället. Här syftar vi framför allt på sociala utmaningar, såsom marginaliseringen och diskrimineringen av minoritetsgrupper och särskilda etniska grupper, eller våld i nära relationer, ekonomiska utmaningar såsom tillgång till finansiering och kompetenshöjning, samt miljöutmaningar såsom att minska luftföroreningar och hantera avfall.

1.4 EU:s sammanhållningspolitik måste ha en stark territoriell inriktning, som syftar till att utrusta varje region med de verktyg som krävs för att förbättra deras konkurrenskraft på ett hållbart sätt. EESK anser att alla regioner måste vara berättigade till finansiering. Dock måste EESK tydligt uttrycka sin besvikelse över att sammanhållningspolitikens gränsöverskridande dynamik håller på att försvagas.

1.5 Om Europa ska kunna gå vidare till nästa ekonomiska utvecklingsnivå måste sammanhållningspolitiken i större utsträckning anta en regionalt differentierad strategi när det gäller investeringar och politiska lösningar. EESK anser att detta skulle kunna bidra till en mer territoriellt skräddarsydd strategi, som både skulle stödja de mest isolerade och glesbefolkade områdena (områden med mycket låg befolkningstäthet, öar, berg osv.) och de "populära" funktionella stadsområdena, som också brottas med svårigheter, i deras utveckling.

1.6 EESK välkomnar den starkare kopplingen till den europeiska planeringsterminen och efterlyser också en integration med de landsspecifika rekommendationerna som ett sätt att uppmuntra strukturreformer. EESK förväntar sig också en starkare koppling mellan investeringsstrategierna på EU-nivå och i medlemsstaterna. Det är viktigt att medlen inte ersätter medlemsstaternas ansträngningar utan kompletterar dem. Det är också avgörande att medlemsstaterna överväger att fortsätta med projekt som visar sig vara framgångsrika.

1.7 EESK anser att regelverket bör förenklas betydligt och att detaljstyrning av medlen bör undvikas. Det bör göras en åtskillnad mellan de byråkratiska förfarandena för operativa program som anses vara relativt små och förfarandena för mycket större program. Samtidigt som EESK uppmanar medlemsstaterna att främja den möjlighet som erbjuds i de befintliga rättsliga ramarna till ett förenklat förfarande för att få tillgång till medel för små projekt vill EESK också uppmuntra kommissionen att undersöka ytterligare möjligheter som skulle kunna göra det lättare för mindre aktörer att delta.

1.8 EESK stöder användningen av finansieringsinstrument men uppmanar kommissionen att säkerställa att ett grundligt lämplighetstest genomförs vid utformningen av dessa instrument för att se till att instrumenten är lämpliga för alla medlemsstater och kan utnyttjas av små och medelstora företag samt icke-statliga organisationer.

1.9 Ett av de största problemen för sammanhållningspolitiken är bristen på effektiv kommunikation. EESK uppmanar kommissionen att fortsätta att se över de nuvarande kraven på offentlighet och uppgradera dem betydligt med hänsyn till de moderna digitala kommunikationskanalerna.

1.10 Det är hög tid för både kommissionen och medlemsstaterna att sluta låtsas stödja partnerskapsaspekten och faktiskt ta itu med att säkerställa att det civila samhället deltar på ett aktivt och meningsfullt sätt i alla stadier av utformningen och genomförandet av sammanhållningspolitiken. Detta bör göras genom att man bygger vidare på de framgångsrika erfarenheterna av partnerskap på lokal nivå.

1.11 EESK poängterar att det på EU-nivå inte finns något strukturerat deltagande från det civila samhällets organisationer i övervakningen av genomförandet av sammanhållningspolitiken. Därför rekommenderar vi med eftertryck att kommissionen **inrättar ett sammanhållningsforum för det europeiska civilsamhället** med deltagande av arbetsmarknadens parter, det civila samhällets organisationer och andra berörda parter. Genom detta forum kan kommissionen årligen samråda med arbetsmarknadens parter och det civila samhällets organisationer om läget när det gäller genomförandet av sammanhållningspolitiken under de olika programplaneringscyklerna.

2. Allmänna kommentarer

2.1 Uppdraget för EU:s sammanhållningspolitik, som anges i artikel 174 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) ⁽¹⁾, är att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen genom att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer. Denna uppdragsbeskrivning måste förbli central för alla åtgärder som vidtas inom ramen för sammanhållningspolitiken och förstärkas av kommissionen tillsammans med de av medlemsstaternas myndigheter som ansvarar för genomförandet av sammanhållningspolitiken.

2.2 De kommande förändringarna som samhället börjar undergå som en följd av globaliseringen och den nya och framtida tekniken kräver en anpassningsprocess som få länder har börjat ta itu med på riktigt. Det är viktigt att vi hanterar övergången till de nya ekonomiska modeller som bygger på denna nya och framtida teknik. EESK anser att sammanhållningspolitiken har möjlighet att bidra till att ta itu med de nya utmaningarna och betraktar den som en av grundpelarna för att föra EU närmare sina medborgare och för att minska skillnaderna mellan EU:s regioner och ojämlikheterna mellan människor.

2.3 EU-budgeten är en liten del av de totala offentliga utgifterna i EU och utgör mindre än 1 % av inkomsterna och endast cirka 2 % av de offentliga utgifterna i medlemsstaterna i EU-28. Under perioden 2014–2020 motsvarade EU:s budget 0,98 % av EU:s brutonationalinkomst. Andelen för sammanhållningspolitiken i EU:s totala budget har under denna tid varit omkring 35 % ⁽²⁾.

2.4 EESK är av den bestämda uppfattningen att förslaget om att minska storleken på sammanhållningsbudgeten för perioden 2021–2027 är oacceptabelt. Sammanhållningspolitiken är ett av EU:s mest konkreta politikområden och kan ha en viktig direkt inverkan på medborgarnas liv. Vi kan inte förvänta oss att medborgarna ska stödja EU mer samtidigt som vi minskar budgeten för en sådan viktig politik. Det är dock av största vikt att dessa investeringar inte ersätter medlemsstaternas ansträngningar utan kompletterar dem på såväl nationell som regional nivå.

⁽¹⁾ Artikel 174 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

⁽²⁾ COM(2017) 358 final, Diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser.

2.5 I linje med liknande uppmaningar från Europaparlamentet uppmanar EESK kommissionen att lägga fram och driva på en agenda för en stark och effektiv sammanhållningspolitik efter 2020 ⁽³⁾.

2.6 Samtidigt uppmanar EESK medlemsstaterna att arbeta för att enas om ett mer omfattande system för EU:s egna medel, så att EU-budgeten ges tillräckligt med resurser för att kunna bemöta de större utmaningarna i god tid.

2.7 Även om sammanhållningspolitiken ur ett helhetsperspektiv har en relativt liten budget har den visat sig tillföra ett klart mervärde. Under 2014–2020 mobiliserade sammanhållningspolitiken över 480 miljarder euro i investeringar, vilket bland annat bör leda till att över en miljon företag får stöd, 42 miljoner medborgare får tillgång till förbättrad hälso- och sjukvård, 25 miljoner medborgare omfattas av översvämnings- och brandförebyggande åtgärder, nästan 17 miljoner fler EU-medborgare ansluts till reningsverk för avloppsvatten, 15 miljoner fler hushåll får bredbandstillgång och över 420 000 nya jobb skapas. Dessutom kommer fem miljoner européer att kunna ta del av utbildningsprogram och program för livslångt lärande, och 6,6 miljoner barn kommer att få tillgång till nya moderna skolor och daghem. EESK anser att sammanhållningspolitiken måste bygga vidare på de lokala exempel där medborgarnas deltagande anses ha varit framgångsrikt.

2.8 Vidare har sammanhållningspolitiken visat sig vara den främsta källan till offentliga investeringar i flera medlemsstater ⁽⁴⁾. De indirekta effekterna av sammanhållningspolitiken, dvs. de som följer av de förbättringar som utvecklas för att uppfylla politikens krav (när det gäller t.ex. insyn, ansvarsskyldighet eller lika möjligheter), har också gynnat EU-medborgarna betydligt.

2.9 Även om EU har gjort stora framsteg när det gäller att utveckla och fullfölja sin verksamhet för att stärka sin ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållning, såsom föreskrivs i EUF-fördraget, är det dock fortfarande en lång väg kvar innan en harmonisk utveckling inom hela unionen har uppnåtts.

2.10 Efter den ekonomiska krisen lyckades EU öka sin ekonomiska tillväxt igen, särskilt i låginkomstländer, och de regionala skillnaderna har äntligen börjat minska i fråga om BNP per capita ⁽⁵⁾. Skillnaderna mellan regioner är dock fortfarande stora, och i vissa fall blir de till och med större. Produktiviteten är högre i de mest utvecklade länderna, och dessa länders motståndskraft och kapacitet att konkurrera i en globaliserad värld överskrider klart de minst utvecklade medlemsstaternas dito. Denna situation leder till skillnader i befolkningens sociala förhållanden, bland annat högre fattigdomsnivåer, antalet människor som riskerar utestängning och förutsättningarna för dem samt tillgången till och kvaliteten på socialt skydd och utbildning.

2.10.1 För att ytterligare minska de ekonomiska och sociala skillnaderna anser EESK därför att sammanhållningspolitiken måste fortsätta att investera i innovation, sysselsättning, social delaktighet, miljö, inkluderande utbildning, program och infrastruktur inom hälso- och sjukvård, banbrytande och tillgänglig teknik, effektiva transportnätverk och infrastruktur. Detta måste göras för att förbättra den allmänna tillgången till arbetsmarknaden och skapa en inre marknad som främjar tillväxt, produktivitet och specialisering inom områden med komparativa fördelar i alla regioner.

2.10.2 I en globaliserad värld måste företag konkurrera med såväl företag från låginkomstområden som mycket innovativa företag. EU måste stödja reformer som främjar en investeringsvänlig miljö där företag kan frodas och växa samtidigt som medborgarna gynnas av bättre arbetsvillkor. Sammanhållningsmedlen bör användas för att tillhandahålla en bättre ram för uppstarts företag, entreprenörer och innovativa små och medelstora företag och för att effektivare stödja familjeföretag ⁽⁶⁾ samt främja mångfald (i fråga om kön, personer med funktionsnedsättning, etniska minoriteter m.m.) för att öka företagets konkurrenskraft och stärka deras åtaganden i fråga om socialt ansvar.

2.11 Det finns fortfarande många områden med anknytning till miljömålen (att använda mindre och renare energi, utveckla effektivare infrastruktur, minska föroreningarna osv.), gränsöverskridande säkerhetsfrågor, utbildning, social delaktighet, tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, transport, offentliga tjänster och andra hinder för den fria rörligheten för varor, tjänster, människor och kapital som skulle gynnas av en starkare territoriell sammanhållning.

2.11.1 Därför anser EESK att alla regioner måste vara berättigade till finansiering. EU:s sammanhållningspolitik måste vara en integrerad del av en europeisk investeringsstrategi med stark territoriell inriktning, som syftar till att utrusta varje region med de verktyg som krävs för att förbättra deras konkurrenskraft. Den måste leda till ekonomisk och strukturell omvandling och trygga en motståndskraftig bas i varje region, utifrån deras egna styrkor ⁽⁷⁾.

⁽³⁾ Se Europaparlamentets betänkande.

⁽⁴⁾ COM(2017) 358 final, Diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser.

⁽⁵⁾ Min region, mitt Europa, vår framtid: – Sjunde rapporten om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.

⁽⁶⁾ EUT C 81, 2.3.2018, s. 1.

⁽⁷⁾ https://www.business-europe.eu/sites/buseur/files/media/position_papers/ecofin/2017-06-09_eu_cohesion_policy.pdf

2.12 Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) står i centrum för skapandet av ett gemensamt europeiskt område och utgör i samtliga komponenter – gränsöverskridande, transnationella och interregionala komponenter samt öppenhet gentemot grannländer – grunden för den europeiska integrationen. Det bidrar till att gränserna inte omvandlas till murar, för europeerna närmare varandra, hjälper till att lösa gemensamma problem, underlättar utbyte av idéer och fördelar och uppmuntrar strategiska initiativ som syftar till gemensamma mål ⁽⁸⁾. Av detta skäl anser EESK att medlemsstaterna måste fortsätta att genomföra gemensamma åtgärder och utbyta metoder och strategier.

2.12.1 EESK beklagar ⁽⁹⁾ dock att sammanhållningspolitiken fortfarande inte erbjuder några heltäckande lösningar på de utmaningar som vissa områden med strukturella och permanenta nackdelar (mycket låg befolkningstäthet, öar, bergsregioner osv.), som nämns i artikel 174 i EUF-fördraget, står inför. EESK anser att en ny mekanism bör tas fram som gör det möjligt för dessa områden att effektivt ta itu med sina särskilda och komplexa utmaningar. Detta kan inte förbli en exklusiv behörighet för nationella myndigheter. Därför anser EESK att sammanhållningspolitiken måste uppmuntra samarbete mellan kommissionen och medlemsstaterna och deras regionala och lokala aktörer när det gäller hur deras särskilda territorier ska hanteras.

2.13 När det gäller glesbefolkade områden och de yttersta randområdena bör EU prioritera att stärka banden mellan dessa områden och den europeiska kontinenten samt att öka invånarnas känsla av delaktighet i det europeiska projektet. Trots den ytterst strama budgeten får det särskilda stödet till glesbefolkade områden eller de yttersta randområdena inte minskas. Dessa regioner måste ha tillgång till lämpliga ekonomiska resurser så att de kan uppnå de gemensamma europeiska målen och kompensera för sina nackdelar, särskilt de som har att göra med deras avlägsna läge ⁽¹⁰⁾ eller extremt låga befolkningstäthet. Det finns därför ett behov av att inkludera demografiska och geografiska faktorer vid bedömning av och beslut om fördelning av medel ("Berlinmetoden") samt krav på tematisk koncentration och medfinansieringsnivåer ((1) mest utvecklade regioner, (2) övergångsregioner och (3) mindre utvecklade regioner). Genom att inkludera dessa faktorer kan man kompensera missgynnade glesbefolkade områden och de yttersta randområdena med tillräcklig finansiering och en flexibel inriktning på investeringarna.

2.14 Över hälften av världens befolkning bor nu i stadsområden, och denna siffra väntas öka till 70 % fram till 2050 ⁽¹¹⁾. Även om den ekonomiska aktiviteten i dessa områden är mycket hög är det av avgörande betydelse att de kan ge sina medborgare en hållbar livsmiljö av hög kvalitet. EESK anser därför att de bör fortsätta att uppmärksammas inom sammanhållningspolitiken, men uppmuntrar även den fysiska utvecklingen av dem (polycentrisk utveckling, förbindelser mellan stad och landsbygd osv.).

3. En starkare vision inom en tydligare, flexiblare och effektivare ram

3.1 EESK anser att det behövs en ny ambitiös och tydlig europeisk strategi som är förenlig med FN:s Agenda 2030 och målen för hållbar utveckling samt EU:s andra globala åtaganden, såsom de internationella avtalen (t.ex. Parisavtalet) och FN-konventionerna (t.ex. FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning) och som har en stark samordningsmekanism som kan garantera en stabil kontinuitet mellan de olika politiska cyklerna. I detta avseende välkomnar EESK varmt kommissionens nya discussionsunderlag om ett hållbart EU 2030, som öppnar upp för diskussioner i denna riktning.

3.2 Sammanhållningspolitiken måste vara en integrerad del av denna ambitiösa strategi, och därför måste sammanhållningspolitiken själv utvecklas på ett sådant sätt att den är framtidssäkrad, dvs. att de nödvändiga verktygen finns för att bemöta framtidsutmaningar såsom klimatförändringar, utnyttja ny teknik, uppnå en hållbar utveckling och skapa arbetstillfällen av hög kvalitet.

3.3 I linje med arbetet för att framtidssäkra sammanhållningspolitiken uppmanar EESK rådet och parlamentet att fortsätta sina ansträngningar för att se över systemet för tilldelning av medel från sammanhållningspolitiken, med särskild hänsyn till andra kriterier (utöver BNP). Sådana kriterier bör beröra frågor som ojämlikhet, migration, arbetslöshet och ungdomsarbetslöshet, konkurrenskraft, klimatförändringar, arbetsvillkor och demografi.

3.4 Det är viktigt att vi när vi inleder det välbehövliga arbetet med att framtidssäkra sammanhållningspolitiken inte glömmer bort dagens utmaningar, som fortsätter att kraftigt påverka samhället. Här syftar vi framför allt på sociala utmaningar, såsom marginaliseringen och diskrimineringen av minoritetsgrupper och specifika etniska grupper, eller våld i nära relationer, ekonomiska utmaningar såsom tillgång till finansiering och kompetenshöjning, samt miljöutmaningar såsom att minska luftföroreningar och hantera avfall.

3.5 För att förbättra unionens strategiska planering och förvaltning i samband med utvecklingen av ovannämnda strategi uppmanar EESK även kommissionen att integrera de olika strategiska punkter som behandlas i den territoriella agendan ⁽¹²⁾ och Leipzigstadgan ⁽¹³⁾ och vars förnyelse för närvarande håller på att samordnas av det kommande tyska rådsordförandeskapet.

⁽⁸⁾ EUT C 440, 6.12.2018, s. 116.

⁽⁹⁾ EUT C 209, 30.6.2017, s. 9.

⁽¹⁰⁾ EUT C 161, 6.6.2013, s. 52.

⁽¹¹⁾ <http://www.un.org/en/development/desa/news/population/world-urbanization-prospects-2014.html>

⁽¹²⁾ https://ec.europa.eu/regional_policy/sv/information/publications/communications/2011/territorial-agenda-of-the-european-union-2020

⁽¹³⁾ https://ec.europa.eu/regional_policy/archive/themes/urban/leipzig_charter.pdf

4. Ett integrerat och samordnat genomförande

4.1 EESK anser att EU, inte bara på unionsnivå utan även med och inom medlemsstaterna, måste arbeta för att förtydliga och förenkla sina administrativa befogenheter, eftersom det är så ansvarsområden kan fastställas och följas upp på ett effektivare sätt. När detta har gjorts måste de europeiska förvaltningarna stärka samarbetet och sin kapacitet.

4.1.1 I detta avseende välkomnar EESK den starkare kopplingen till den europeiska planeringsterminen ⁽¹⁴⁾ och efterlyser integration med de landsspecifika rekommendationerna som ett sätt att uppmuntra strukturreformer. EESK håller med om att det också är viktigt att säkerställa fullständig komplementaritet och samordning med det nya, förstärkta reformstödsprogrammet. EESK framhåller behovet av en förbättrad styrningsmekanism som också inbegriper den regionala nivån.

4.2 EU måste arbeta för att skapa en enklare, flexiblare och effektivare ram för genomförandet av sin sammanhållningspolitik. Ett av EU:s nästa mål måste vara att de olika sammanhållningsfonderna (jordbruksfonderna, de sociala och regionala fonderna osv.) styrs av en gemensam uppsättning regler som kraftigt uppmuntrar integrerade investeringar genom att erbjuda enkla lösningar. EESK förespråkar också större samverkan med och mellan andra finansieringsprogram och instrument som Horisont 2020, Fonden för ett sammanlänkat Europa osv.

4.3 Genom att man tar itu med de olika aspekterna av några av de största utmaningarna (sociala, miljömässiga, ekonomiska osv.) på ett integrerat sätt återspeglar verklighetens behov bättre. EESK uppmuntrar medlemsstaterna att utarbeta och genomföra flerfondsprogram.

4.4 EESK anser att antagandet av en platsbaserad strategi är avgörande. EESK betonar även att samverkan med partner på lokal nivå för att identifiera dess potential och behov samt inleda partnerskap mellan alla lokala aktörer för att tillgodose de särskilda behov som har identifierats är en strategi som bör uppmuntras och förstärkas. Som kommissionen med rätta har påpekat kan man inte gå vidare till nästa ekonomiska utvecklingsnivå genom en politik som passar alla, utan det krävs regionalt differentierade investeringar och politiska lösningar ⁽¹⁵⁾.

4.5 EESK anser att man bör ta hänsyn till sociala faktorer (såsom ojämlikhet, fattigdom, migration, utbildningsnivåer osv.) vid beräkningen av medfinansieringssatserna och kraven på tematisk koncentration i de mest utvecklade regionerna och övergångsregionerna. Genom att ta hänsyn till dessa faktorer på projektnivå skulle man kunna investera i åtgärder för de mest utsatta människorna (t.ex. personer med funktionsnedsättning, migranter eller ensamkommande barn), som, eftersom de i oproportionerligt hög grad finns i de mest utvecklade städerna och regionerna i EU, inte är berättigade till stöd eller är beroende av alltför höga medfinansieringssatser.

4.6 EESK anser att det är mycket viktigt att de olika sammanhållningspolitiska initiativen (strategier och program) på olika territoriella nivåer, både horisontellt (t.ex. makroregionala strategier med transnationella program) och vertikalt (mellan olika territoriella nivåer), är bättre sammankopplade.

4.7 Om vi ska fortsätta att genomföra sammanhållningspolitiken genom framför allt olika projekt måste vi även förenkla utformningen av den rättsliga miljö som de ska genomföras inom. I linje med slutsatserna från högnivågruppen för förenkling för tiden efter 2020 ⁽¹⁶⁾ anser EESK att regelverket bör förenklas betydligt och att detaljstyrning av medlen bör undvikas. EESK erkänner att det kan vara lockande att öka effektiviteten genom en mer central förvaltning, men uppmanar kommissionen att stå emot detta och tillhandahålla de verktyg som krävs för att en större del av medlen ska kunna förvaltas på ett decentraliserat sätt.

4.8 Dessutom bör man beakta att den administrativa kapaciteten, särskilt i mindre medlemsstater och regioner, skulle kunna hamna under mycket stort tryck under de inledande faserna av programperioderna. EESK anser att det är ytterst viktigt att avsevärt minska den onödiga administrativa bördan för stödmottagarna (från projektansökan ända till projektets slutfas) samtidigt som man säkerställer en hög nivå av laglighet och korrekthet.

4.9 Erfarenheten har visat att små projekt (under 100000 euro) mycket ofta kan ha stort inflytande på de mest utsatta grupperna i samhället. Det händer dock ofta att dessa grupper möter stora hinder när de försöker få tillgång till sådana medel. Samtidigt som EESK uppmanar medlemsstaterna att främja den möjlighet som erbjuds i de befintliga rättsliga ramarna till ett förenklat förfarande för att få tillgång till medel för små projekt uppmuntrar EESK med detta i åtanke också kommissionen att undersöka ytterligare möjligheter som skulle kunna göra det lättare för mindre aktörer att delta.

⁽¹⁴⁾ <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/qe-02-17-362-en-n.pdf> och <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/qe-01-14-110-en-c.pdf>.

⁽¹⁵⁾ Europeiska kommissionen (2017) *Competitiveness in low-income and low-growth regions: The lagging regions report*, arbetsdokument från kommissionens avdelningar, SWD(2017) 132 final, Bryssel, 10.4.2017.

⁽¹⁶⁾ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/newsroom/pdf/simplification_proposals.pdf

4.10 EESK hänvisar till den ökade användningen av finansieringsinstrument som ett verktyg för att genomföra sammanhållningspolitiken. EESK stöder detta, men uppmanar kommissionen att säkerställa att ett grundligt lämplighetstest genomförs vid utformningen av dessa instrument för att se till att 1) instrumenten är lämpliga för alla medlemsstater, och 2) instrumenten är lämpliga för små och medelstora företag samt icke-statliga organisationer. I situationer där bristande lämplighet har konstaterats måste alternativa åtgärder/kompensationsåtgärder inrättas för att säkerställa att ingen medlemsstat eller enhet missgynnas.

4.11 För att öka kvaliteten på vissa delar av genomförandet (t.ex. marknadsföringen, tekniska möjligheter för evenemang osv.) anser EESK att den offentliga sektorn bör samråda med det civila samhället och den privata sektorn för att dra nytta av deras praktiska erfarenheter under förberedelserna. Det kanske är fel att förvänta sig att vanliga anställda inom den offentliga förvaltningen ska förstå alla aspekter av hur man gör en "produkt" både populär och användbar.

4.12 EESK anser att ytterligare åtgärder måste vidtas för harmoniseringen av indikatorer i Europa. Det är nödvändigt att utveckla ett övervakningssystem som presenterar komplexa resultat på ett lättillgängligt sätt, både för beslutsfattarna och för samhället i stort.

4.13 I sammanhållningspolitikens framtid bör stöd också ges till nya sätt att integrera företagande och positiva sociala/miljömässiga effekter. I detta avseende är det avgörande för EU att förbättra stödet till utvecklingen av den sociala ekonomin.

5. Bättre övergripande kommunikation

5.1 Ett av de största problemen för sammanhållningspolitiken är den brist på effektiv kommunikation som alltför ofta omgärdar projekt som finansieras av samma politik. Även om EESK erkänner de olika kommunikationsriktlinjer från kommissionen som är i kraft är det tydligt att de är långt ifrån tillräckliga. Medvetenheten om att vissa projekt har genomförts och/eller faktiskt finansieras av EU är ofta liten eller obefintlig. Detta leder till att sammanhållningspolitiken knappt, om ens alls, uppmärksammas. EESK uppmanar kommissionen att fortsätta sina insatser för att se över de nuvarande kraven på offentlighet och uppgradera dem betydligt med hänsyn till de moderna digitala kommunikationskanalerna. En ökad användning av bästa praxis-projekt bör fungera som konkreta exempel för att uppmuntra en ökad och bättre användning av medlen.

5.2 Det finns ett behov av att förbättra hur sammanhållningspolitikens effekter mäts inom vissa områden, såsom social delaktighet, livskvalitet, medborgarnas arbetsvillkor, företagens ökade konkurrenskraft eller uppgraderingen av de offentliga myndigheternas tjänster. Effekterna måste kommuniceras till EU-medborgarna, så att de kan få kännedom om politikens framgångar och misslyckanden.

5.3 EESK uppmanar kommissionen att utarbeta en strategisk kommunikationsplan i partnerskap med alla berörda parter, inbegripet organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning. EESK anser också att informationen om bästa praxis bör vara lättillgänglig.

6. Säkerställande av partnerskap med det civila samhällets organisationer och andra berörda parter

6.1 EESK påminner om vikten av flernivåstyre, då det ökar det strukturella deltagandet av det civila samhällets organisationer och andra berörda parter i programplaneringen, genomförandet, utvärderingen och övervakningen av användningen av medlen. Det är hög tid för både kommissionen och medlemsstaterna att sluta låtsas stödja denna aspekt och faktiskt ta itu med att säkerställa att det civila samhället deltar på ett aktivt och meningsfullt sätt i alla stadier av utformningen och genomförandet av sammanhållningspolitiken. Detta kommer att medföra större ansvarsskyldighet från de nationella myndigheternas sida samt en mer effektiv och meningsfull användning av medlen.

6.2 Vad gäller den europeiska uppförandekoden för partnerskap vill EESK att den ska ses över och uppdateras i direkt samråd med det civila samhällets organisationer och andra berörda parter. EESK vill också att uppförandekoden ska bli rättsligt bindande. EESK anser att uppförandekoden bör beaktas fullt ut på samtliga nivåer och stärkas med solida garantier och åtgärder för att säkerställa dess fulla genomförande.

6.3 Kommittén är övertygad om att den lokalt ledda utvecklingsstrategin kan ha många fördelar och stor framgång som ett europeiskt verktyg som möjliggör integrerad lokal utveckling och engagemang från medborgarna och deras organisationer på gränsnivå⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁷⁾ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/advantages-community-led-local-development-clld-approach>

6.4 För att stärka partnerskapets kompetens och effektivitet efterlyser EESK åtgärder för kapacitetsuppbyggnad och tekniskt bistånd för urbana och andra offentliga myndigheter; näringslivets och arbetsmarknadens parter; det civila samhället, organisationer och relevanta organ som företräder dem; parter på miljöområdet och organ som ansvarar för att främja social delaktighet, de grundläggande rättigheterna, rättigheterna för personer med funktionsnedsättning, rättigheterna för personer med kroniska sjukdomar, jämställdhet och icke-diskriminering. EESK skulle också vilja att en mekanism för årligt samråd inrättades med berörda parter.

6.5 Med tanke på att små företag och mikroföretag och organisationer i det civila samhället kan ha svårt att utnyttja de möjligheter som erbjuds genom EU-medel i allmänhet efterlyser EESK återigen konsekvent och omfattande stöd till åtgärder för att förbättra dessa parters tillgång till information, ge dem vägledning och handledning och stärka deras insatskapacitet. Detta bör även ske genom att hänsyn tas till de särskilda behoven hos de mest utsatta grupperna.

Bryssel den 20 mars 2019.

Luca JAHIER

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande
